

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-13 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-43/933-300
Karar Tarihi : 14.07.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan
GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Evrim Özgül KAZAK, Can TANERİ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

:- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü
Eskişehir Yolu 9. Km. TOBB Binası C Blok 13. Kat Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN

20

:- Microsoft Bilgisayar Yazılım Hizmetleri Ltd. Şti.
Bellevue Residence Levent Mahallesi Aydın Sokak
No:7 Levent 34340 İstanbul
- İstanbul İnternet Kafeciler Esnaf Odası
Osmanağa Mahallesi Halit Ağa Caddesi Şemsitap Sokak
No:8/1 34800 Kadıköy/İstanbul
- Ankara İnternet Kafeciler Esnaf Odası
Ziya Gökalp Caddesi No:25 Kızılay/Çankaya/Ankara

30

E. DOSYA KONUSU: 3+ Projesi kapsamında Microsoft Bilgisayar Yazılım Hizmetleri Ltd. Şti., İstanbul İnternet Kafeciler Esnaf Odası ve Ankara İnternet Kafeciler Esnaf Odası tarafından 4054 sayılı Kanun'a aykırı eylemlerde bulunulduğu iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

Microsoft Bilgisayar Yazılım Hizmetleri Ltd. Şti. (Microsoft Türkiye) ile İstanbul İnternet Kafeciler Odası (İİKO) tarafından lisanssız yazılım kullanımını önlemeye ve uygun fiyatlarla edinilmesi sağlanacak lisanslı yazılımların kullanımını teşvik etmeye yönelik olarak 3+ projesinin oluşturulduğu,

Lisansların, Oda'ya bağlı olarak kurulan bir şirket aracılığıyla piyasada satılan fiyatlardan (500-600 ABD Doları) daha düşük fiyatla 100 ABD Doları fiyatla satıldığı ve her bir lisansın satışından (.....TİCARİ SIR.....) ABD Doları kâr elde edildiği,

40

Microsoft Türkiye'nin İnternet kafecilerin ellerindeki eski versiyon ev tipi yazılımlara ilişkin lisansları geçersiz saymamakla beraber, sadece ev kullanımı için üretilen programların iş yerlerinde ticari maksatla kullanılmasının lisanslama kurallarına aykırı olduğunu ifade ettiği, Microsoft Türkiye'nin işletim sistemi ile Office uygulama programlarının birlikte alınması zorunluluğu getirdiği, yurt dışında ayrı ayrı satılan ürünlerin Türkiye'de de ayrı ayrı satın alınmasının mümkün olması gerektiği,

11-43/933-300

Türkiye’de kullanılan bilgisayar işletim ve ofis programlarında piyasanın büyük çoğunluğunu elinde bulunduran Microsoft Türkiye’nin bu davranışlarının hâkim durumun kötüye kullanılmasını teşkil ettiği,

50 Piyasada 500-600 ABD Doları fiyatla satılan işletim sistemi lisanslarının satıcılar tarafından çoğunlukla 100 ABD Doları fiyatla satıldığı, bu kapsamda piyasada mevcut satıcılar arasında uyumlu eylem olabileceği iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 10.01.2011 tarih ve 212 sayı ile intikal eden başvuru üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 20.01.2011 tarih ve 2011-2-13/İİ-11-355.RÖA sayılı İlk İnceleme Raporu Kurul’un 27.01.2011 tarihli toplantısında değerlendirilmiş ve 11-06/92-M sayılı karar ile konu hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 01.07.2011 tarih ve 2011-2-13/ÖA-11-379.EÖK sayılı Önaraştırma Raporu, 08.07.2011 tarih ve REK.0.06.00.00-110.02.02/435 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

60 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor’da; başvuru konusu iddialara yönelik olarak İİKO, AİKO ve Microsoft Türkiye’nin 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiklerine ilişkin herhangi bir bilgi veya bulgunun bulunmadığı ve dolayısıyla söz konusu teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1.İstanbul İnternet Kafeciler Odası

70 İİKO, bir esnaf odası niteliğinde kurulmuş olup İstanbul’da faaliyet göstermektedir. İİKO, internet kafe işletmecilerinin mesleki anlamda yetkin kılınması, toplumsal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi, meslekte güven ve istikrarın tesisi, sosyal, kültürel ve hukuki boyutlarda yardımlaşma ve dayanışmanın yaygınlaştırılması, hakların savunulmasında ve hizmet üretiminde örgütlü çalışma geleneğinin oluşturulması, internet kafelerin itimat edilen ve itibarlı kurumlar haline getirilmesi amaçlarına yönelik çalışmalarda bulunan bir meslek birliği niteliği taşımaktadır.

I.1.2. Ankara İnternet Kafeciler Odası

80 AİKO, bir esnaf odası niteliğinde kurulmuş olup Ankara’da faaliyet göstermektedir. AİKO, internet kafe işletmecilerinin mesleki anlamda yetkin kılınması, toplumsal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi, meslekte güven ve istikrarın tesisi, sosyal, kültürel ve hukuki boyutlarda yardımlaşma ve dayanışmanın yaygınlaştırılması, hakların savunulmasında ve hizmet üretiminde örgütlü çalışma geleneğinin oluşturulması, internet kafelerin itimat edilen ve itibarlı kurumlar haline getirilmesi amaçlarına yönelik çalışmalarda bulunan bir meslek birliği niteliği taşımaktadır.

I.1.3. Microsoft Bilgisayar Yazılım Hizmetleri Ltd. Şti.

Microsoft Corporation (MS Corporation), ABD kanunlarına göre kurulmuş, %85’i halka açık bir şirkettir. Şirketin halka açık olmayan %15’lik hissesine ise Yönetim Kurulu üyeleri ve yöneticiler sahiptir. William H. Gates III %10.75 hisse oranı ile en büyük hissedar konumundadır. MS ürünlerinin lisansörü olan şirketlere, MS Corporation tarafından bölgeler verilmektedir. Türkiye’nin de içinde bulunduğu Avrupa, Ortadoğu ve Afrika (AOA, EMEA) Bölgesi’nde MS ürünlerinin lisansörü ise Microsoft Ireland Operations Limited (MIOL)’dir. Microsoft ürünleri, Türkiye’de

11-43/933-300

90 bulunan iş ortakları, büyük sistem satıcıları vb. kanallar ile MIOL tarafından lisanslanmaktadır¹.

Microsoft ise, ana hissedarı MS Corporation olan Türkiye kanunlarına göre kurulmuş bir şirkettir. Microsoft, Türkiye’de yazılım ürünlerinin dağıtımını doğrudan kendisi yapmamaktadır. Microsoft yazılımları Türkiye’de MIOL tarafından lisanslanmaktadır. MIOL, Microsoft yazılımını doğrudan veya dolaylı olarak sağlamaya yetkilidir. Türkiye’de ise yazılımların dağıtımını yetkili distribütörleri vasıtasıyla yapmaktadır. Microsoft’un ana faaliyet konusunu, pazarlama ve satış sonrası destek hizmetleri ile teknik destek ve danışmanlık hizmetleri olarak özetlemek mümkündür.

I.2. Taraplardan Edinilen Bilgi ve Belgeler

100 Öneraştırma süreci içerisinde dosya konusu iddialara yönelik olarak edilen bilgi ve belgelerin içeriği aşağıda sunulmaktadır.

I.2.1. İİKO’dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

İİKO’dan elde edilen bilgi ve belgelerde özetle;

Satış yapılan (.....TİCARİ SIR.....) üyeden lisans ücretinin tahsil edildiği, (.....TİCARİ SIR.....) üyeden ise henüz ücretin tahsil edilmediği ve bu üyelere lisansın teslim edilmediği, bu esnafın satın aldığı lisans bedeline karşılık gelen yaklaşık (.....TİCARİ SIR.....) USD’nin de oda devir teslim işlemlerinden bugüne kadar taraflarına teslim edilmediği ve konunun Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı’na taraflarınca iletildiği,

110 Microsoft Türkiye ve İİKO arasında sözleşme niteliği taşıyan bir belgenin bulunmadığı, iki taraf arasında imzalanan tek belge olan ve Microsoft Türkiye tarafından verilmiş olan taahhütname ile İİKO’nun ürünlerin takipçisi konumuna getirildiği,

Söz konusu taahhütnamede “ürünü almaya hakkı olanların” özel bilgilerinin Microsoft Türkiye’ye iletileceğinin İİKO tarafından taahhüt edildiği, 4982 sayılı yasaya göre İİKO’sına kayıtlı üyelerin bilgilerinin üyelerin yazılı rızası alınmadan 3. taraflarla paylaşılmasının TCK kapsamında suç teşkil ettiği, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının da 4982 sayılı yasayı dayanak göstererek bu bilgilerin verilmemesi gerektiğini belirttiği,

120 Buna rağmen odaya kayıtlı üyelerin cep telefonlarına Microsoft yetkili satıcıları tarafından mesaj atıldığı, iş yerinde telefon kullanmayan, iletişim numarası olarak ev telefonunu veren bazı üyelerin ev telefonlarından aranarak lisans sorulduğu hatta lisans almaya zorlandığı,

Oda Eski yöneticileri tarafından 04.11.2009 tarih ve 49/4 numaralı yönetim kurulu kararı ile imzalanması kararlaştırılan sözleşmenin satış yaparak kâr elde etmeyi hedeflerken diğer yandan, “lisans kurulumu” adı altında (.....TİCARİ SIR.....) bilgisayar başına (.....TİCARİ SIR.....) rant sağlayacak ortamı hazırladığı,

130 Satılan yazılımlara ilişkin sözleşmenin kullanıcılara 2 yıllık hak tanıdığı ve 2 yıllık sürenin sonunda yeniden ücret ödenmediği takdirde tüm hakların sonlandırıldığı, satılan ürünlerin açıkça kiralık lisans olduğu, bu durumun Microsoft ile AİKO ve İİKO yöneticileri tarafından saklandığı ve internet kafecilerin aldatıldığı, bu konuya ilişkin suç duyurusu yapıldığını öğrenen Microsoft Türkiye yetkililerinin 26.03.2010 tarihinde lisansların ömür boyu kullanılabileceğini açıkladığı,

Fakat ilgili lisansları 01.11.2010 ile 30.11.2010 tarihleri arasında satın alan ilk üyelere gönderilen ve içeriğinde “Süre ve Fesih” maddesi olmayan 15 maddelik sözleşme ile bu tarihten sonra gönderilen 16 maddelik sözleşme karşılaştırıldığında; ürünü ilk alan

¹ 27.05.2011 tarih ve 08-35/465-165 sayılı Rekabet Kurulu kararı.

11-43/933-300

üyelerin süresiz kullanım hakkına sahip olduğu ancak sonradan alanların sözleşmeye eklenen 7. madde ile süreli kullanım hakkına sahip olduğunun açıkça anlaşıldığı, süresiz sözleşme gönderilen üyelere Kasım 2010 sonunda ürün aktivasyonunun yapıldığı, Microsoft VLSC sitesi üzerinden 16 maddelik süreli sözleşmenin imzalandığı,

140 Ürünlerin devredilebileceği söylene de getirilen devir kısıtlamaları sebebiyle ürünlerin devredilebilmesinin söz konusu olmadığı, ürünün devri için işletmenin mali kapanış vermiş olması şartının getirildiği, akabinde satın alınan tüm ürünlerin birbirinden ayrılmadan devredilmesi şartının konulduğu, eğer bir devir varsa bu devrin Microsoft'un izni ile gerçekleştirilebileceğinin belirtildiği, sözleşmeye göre ürünlerin yüklendikleri ilk bilgisayarla birlikte devredilmesi gerektiği bilgisinin Oda Yöneticileri ve Microsoft Türkiye tarafından saklandığı,

İki farklı ana ürünün bir paket içinde satıldığı, ürünlerin birbirinden ayrılamayacağını ifade edildiği, Endonezya'da ürünlerin ayrıldığı,

150 İnternet kafecilerin menfaatlerini kapsamayan ürünlerin sadece fiyatındaki düşüş nedeniyle avantajlı ürün gibi lanse edildiği ancak sözleşmeler ve lansman görüntüleri incelendiğinde bu ürünlerin avantaj getirmede, tarafların aldatıldığı, ürünleri alanların çok kısa bir süre içinde yeniden lisanssız konuma geçeceği ifade edilmiştir.

I.2.2. AİKO'dan elde Edilen Bilgi ve Belgeler

AİKO'dan elde edilen bilgi ve belgelerde özetle;

3+ Projesi'nin yalnızca lisanslı yazılım kullanımı konusunda internet kafelere cazip imkanlar sunan bir proje olmadığı, projenin esas amacının internet kafeler arası standardizasyonu, internet kafe işletmecilerinin eğitimini sağlamak ve internet kafelerin en büyük kullanıcısı gençlerin eğitime katkıda bulunmak olduğu,

160 Projeye taraf teşkil etmek isteyen internet kafelerin, çalışmaya katılabilmek için "5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve İnternet Ortamında Yapılan Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Hakkında Kanun" ve "İnternet Toplu Erişim Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik"e uygun faaliyet göstermek ve ayrıca proje kapsamında getirilen diğer norm ve standartlara uygunluk sağlamak zorunda oldukları,

Proje kapsamında sağlanan önemli kolaylıklardan birisi olan "Yazılım Lisanslarının" uygun fiyatlarla internet kafelere sunulması kapsamında söz konusu lisansları edinebilmek için "Mahalli Mülki Amirlerden Alınmış İzin Belgesi", "İş Yeri Açma ve Çalıştırma Ruhsatı", "Vergi Levhası" bulundurma şartı getirildiği ve bu yolla kafeler arasında ortalama bir standardın sağlanması adına çalışıldığı,

170 AİKO'nun proje kapsamında kendi misyonuna uygun olarak çalıştığı ve bu çalışmalar sonucunda, bilgisayar başına (.....TİCARİ SİR.....) ABD Doları olan lisans ücretinin (.....TİCARİ SİR.....) ABD Doları gibi makul bir rakama çekildiği, ayrıca normal lisans hakkı içerisinde olmayan ticari kiralama hakkı ve devir haklarının, ürünü alan internet kafe işletmesine saklı olmak kaydıyla lisans sahibine verildiği,

Projeye katılmak bakımından işletmecilerin gerek hukuki, gerek teknik gerekse maddi açıdan herhangi bir zorlamaya tabi tutulmadıkları, projeye katılma kararının işletmelerin inisiyatifine bırakıldığı ifade edilmiştir.

I.2.3. Microsoft Türkiye'den Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

Microsoft Türkiye'den elde edilen bilgi ve belgelerde özetle;

180 Türkiye'de internet kafeler hakkında olumsuz bir intibanın söz konusu olduğu, internet kafelerin genellikle çocuklar ve gençler tarafından ziyaret edildiği ancak

11-43/933-300

çocuklar ve gençler için çok uygun yerler olarak algılanmadığı, AİKO'nun, bu olumsuz algıyı değiştirmek ve internet kafeleri yasalara uyulan temiz mekânlar haline getirmek amacıyla 3+ Projesi'ni başlattığı, bunun yanı sıra, internet kafelere uygun koşullarla teknolojiye erişim imkânının sağlanması için çalıştığı, Microsoft I-Kafe Programı'nın da bu çabaların sonucu olarak gerçekleştirilmiş olan projelerden biri olduğu,

190 3+ Projesi'nin, AİKO ve İİKO tarafından, müşterilerine sağlıklı ve temiz bir ortamda güvenli, hızlı ve kaliteli hizmet veren internet kafelerin markalaşma çabalarını desteklemek amacıyla başlatıldığı,

Microsoft Türkiye ile konu hakkında ilk olarak AİKO'nun 2008 yılında irtibata geçtiği, Türkiye'de AİKO ve İİKO'nun yanı sıra Diyarbakır İnternet Kafeciler Esnaf Odası (DİKO)'nun bulunduğu, DİKO'nun ise 3+ Projesiyle ilgilenmediğinin ve görüşmelere katılmadığının anlaşıldığı, görüşmeler sırasında Microsoft Türkiye'nin, Odalara projeyi nasıl şekillendirebilecekleri, cazip hale getirebilecekleri ve markalarını nasıl oluşturup tanıtılabilecekleri konularında da fikir ve destek verdiği,

200 Microsoft'un, 3+ Projesini aynı zamanda ana şirketi olan Microsoft Corporation ile de görüştüğü, Microsoft Corporation'ın bu çalışmaların anlamlı olduğu ve internet kafelerde korsan yazılım kullanımının azaltılması için de bir imkan olabileceği görüşünde olduğu, görüşmeler yapıldığı dönemde, bilindiği kadarıyla Türkiye'deki internet kafelerin %98'inin doğru ve tam olarak lisanslanmamış olduğu, böylece Microsoft'un, halihazırda çeşitli ülkelerde mevcut olan internet kafe yasallaştırma programına uygun olarak, internet kafelere ellerindeki yazılımları lisanslayarak yasalara uygun hale gelme ve müşterilerine daha iyi bir teknoloji kullanım tecrübesi yaşatma imkanını vermek suretiyle 3+ Projesini desteklemeye, bunun için de Microsoft I-Kafe Programını Türkiye'de uygulamaya karar verdiği,

210 3+ Projesi'nin, İİKO ve AİKO tarafından yürütüldüğü ve uygulandığı, Microsoft'un, 3+ Projesinin desteklenmesi amacıyla bu iki Odayla irtibat halinde olduğu, ancak tek tek internet kafelerle bu konuda bir iletişiminin olmadığı, Microsoft'un 3+ Projesini desteklemek amacıyla I-Kafe Programını Türkiye'ye getirdiği ve I-Kafe Programı'nın, 3+ Projesinin herhangi bir şartının yerine getirilmesine bağlı olmadığı ve 3+ Projesinden tamamen bağımsız olduğu,

İnternet kafelerdeki yüksek oranda yasal olmayan (lisanssız) yazılım kullanımı nedeniyle Microsoft'un uzunca bir süredir bu konuyu çözmek amacıyla internet kafelerle çalışmakta olduğu, bu amaçla Microsoft Coproration'ın 2007 yılında dünyanın pek çok ülkesinde I-Kafe Programını uyguladığı, programın halihazırda Tayland, Endonezya, Filipinler, Vietnam, Meksika (şu an devam etmemektedir), Venezuela (şu an devam etmemektedir), Ukrayna, Türkiye ve Mısır'da uygulanmış olduğu,

220 Microsoft'un, I-Kafe Programı kapsamında internet kafelere uygun fiyatlarla orijinal Windows ve Office programı sunduğu, internet kafelerin özellikle gençlerin ve genel olarak toplumun başka şekilde bilgi teknolojilerine erişimi olmayan kesimlerinin bilgi teknolojilerine ve internete erişimi bakımından önemli bir rol oynadığı düşünüldüğünde programın dezavantajlı kesimlere uygun imkanlarla katılma ve Microsoft'un en yeni teknolojilerine erişme olanağını sağladığı,

230 Microsoft I-Kafe Programı kapsamında, kullanıcılara Microsoft'un en yeni ve iyi teknolojilerine erişim imkanı sağlamak amacıyla Microsoft'un ana ürünlerine yer verildiği, bunların, Windows 7 Professional (başlangıçta Windows 7 Pro'ya yükseltme haklarını içeren Windows Vista Business ürünü; Windows 7 Pro piyasaya çıktıktan sonra Windows 7 Pro ürünü) ve Office Professional Plus 2007 ürünleri olduğu, programın aynı zamanda Windows 7 Pro ve Office Pro Plus 2007 ürünlerinin her biri

11-43/933-300

için ayrı ayrı kiralama haklarını da kapsadığı, program kapsamındaki Windows, Office ve kiralama hakları lisanslarının, kalıcı lisanslar olduğu; diğer bir deyişle, lisanslanan yazılımın, süreyle sınırlı olmaksızın kullanılabilmesi,

240 Microsoft'un, I-Kafe Programının 3+ Projesine paralel olarak Türkiye'de başlatmakla orijinal Microsoft yazılımına uygun fiyatlarla erişime imkân sağlayarak 3+ Projesine destek verdiği, bunun yanı sıra Microsoft'un, 3+ logosunun tasarımına yardımcı olduğu, karton bardak, tişört ve poster gibi tanıtım malzemelerinin ve plaketlerin hazırlanması için fon sağladığı, ayrıca internet kafeleri teşvik için 3+ Projesine dahil bir internet kafenin nasıl görüneceğine dair bir çalışma yapıldığı,

I-Kafe Programı kapsamında Windows lisanslarının, başka programlarda bulunmayan özel bir yasallaştırma GGWA (Get Genuine Windows Advantage), fiyatı üzerinden sunulduğu, program kapsamında sunulan Office ürününün fiyatı için de aynı hususun geçerli olduğu,

Microsoft I-Kafé Programı kapsamında Microsoft'un distribütörlerine satış fiyatının Office Pro Plus 2010 için (.....TİCARİ SIR.....) USD, Office Pro Plus 2010 kiralama hakları için (.....TİCARİ SIR.....) USD, Windows 7 Pro için (.....TİCARİ SIR.....) USD ve Windows 7 Pro kiralama hakları için (.....TİCARİ SIR.....) USD olduğu,

250 İnternet kafelerin, iştegal alanları gereği müşterilerine, internet erişim ve kullanımı ile bilgisayar, sair donanım ve bunlar üzerindeki yazılımların kullanımına ilişkin hizmetler sundukları ve müşterilerine Microsoft yazılımlarını kullanma imkanı verebilmeleri için kiralama haklarına ihtiyaç duydukları, bu durumda, özel kiralama haklarının, belirtilen iş modelini ve Microsoft yazılımlarının ticari amaçla kullanımını yansıtmakta olduğu,

Microsoft I-Kafe Programı kapsamında da Microsoft'un, Windows ve Office ürünleri ile bunların her biri için ayrı ayrı kiralama haklarını distribütörlerine temin ettiği, distribütörler ve müşterilerinin her bir ürünü tek başına veya istedikleri miktarlarda satın alabilecekleri,

260 Microsoft Türkiye'nin, işletim sistemi ve Office ürünlerinin birlikte alınması halinde herhangi bir indirim veya ürünlerin ayrı ayrı fiyatlarının toplamından daha düşük bir paket fiyatı vermediği ve uygulamadığı, ayrıca Microsoft'un, distribütörleri, işletim sistemi ve Office ürünlerini birlikte satmaları karşılığında ödüllendirmediği,

270 Microsoft I-Kafe Programı'nın, sadece işletim sistemi veya Office ve Office işletim sistemi birlikte kiralama haklarının lisanslanması bakımından internet kafeler için hâlihazırda mevcut en uygun fiyatlı lisanslama biçimi olduğu, belirtilen indirimli fiyat uygulamasının nedeninin, Microsoft I-Kafe Programının bir yasallaştırma programı olması olduğu, programın amacının, korsan yazılım kullanımını azaltmak ve bunun için internet kafelere, işyerlerindeki makinelerde hâlihazırda yüklü ve kullanımda olan lisanssız işletim sistemi ve/veya Office yazılımlarını lisanslama ve böylelikle yasal hale getirme imkânı vermek olduğu, internet kafenin sadece Windows ürününü veya Office ürününü ihtiyacı olan miktarda alabileceği ifade edilmiştir.

I.3. Değerlendirme

280 Başvuru konusu özetle 3+ Projesi kapsamında Microsoft Türkiye tarafından 4054 sayılı Kanun'a aykırı eylemlerde bulunduğu iddiasıdır. Dosya mevcudu bilgilere göre 3+ Projesi internet kafeler hakkındaki olumsuz algının düzeltilerek internet kafeler arasında bir standardın sağlanması, internet kafe işletmecilerinin eğitilmesi amacıyla AİKO ve Microsoft Türkiye arasında yapılan görüşmeler ertesinde hayata geçirilmiş bir projedir. Proje kapsamında Microsoft'un işletim sistemi ve Office uygulama programları indirimli olarak satışa sunulmaktadır. Proje dahilinde Microsoft tarafından pazarlanan program, benzer amaçlarla diğer ülkelerde de pazarlanan Microsoft I-Kafe Programı'dır. Dosya mevcudu bilgilere göre, İİKO'nun (.....TİCARİ

11-43/933-300

SIR.....) üyesi, AİKO'nun ise (.....TİCARİ SIR.....) üyesi bulunmakta, ülkemizde toplam 22.000 civarında internet kafe işletmecisi faaliyet göstermektedir. Projeye katılım zorunlu olmayıp, Projeye katılıp katılmama internet kafe işletmecilerin inisiyatifindedir.

290 Projeye DİKO tarafından destek verilmemiş, önceleri destek veren İİKO ise odadaki yönetim değişikliklerinin akabinde Projeye destek vermemeye başlamıştır. Bu kapsamda başvuru dilekçesinde ve İİKO tarafından gönderilen yazılarda 3+ Projesinin uygulanışıyla ilgili birçok hususta şikâyette bulunmuştur. AİKO tarafından gönderilen yazılarda ise 3+ Projesi bakımından herhangi bir şikâyete yer verilmemiş, Projenin desteklendiği ve sağlıklı bir şekilde uygulanmasına devam edildiği iletilmiştir.

Bilindiği gibi 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kapsamı 2. maddesinde "... her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler" olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede,

- Proje kapsamında yapılan satışlardan tahsil edilen ücretlerin hangi kanallarla hangi kurum/kuruluşlara iletildiğine,
- 300 - Projeye katılan oda üyelerinin özel bilgilerinin Microsoft ile paylaşılıp paylaşılmadığına,
- Proje kapsamında yapılan satışlardan belli teşebbüslerin/gerçek kişilerin rant sağladığına,
- Proje kapsamında sunulan ürünlerin avantajlı olup olmadığı ve ilgili tarafların aldatıldığına

ilişkin iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamında yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

310 Gerek başvuru dilekçesinde gerekse İİKO tarafından gönderilen dilekçede yer verilen ve Microsoft Türkiye'nin işletim sistemi ile Office uygulama programlarının birlikte alınması zorunluluğunu getirdiği iddiasının ise rekabet hukuku literatüründe ürünlerin birlikte satılması yoluyla rekabetin engellenmesi/ortadan kaldırılması eylemleri bakımından ele alınabilmesi mümkündür. Nitekim Microsoft hakkında söz konusu eylemi de barındıran benzer birtakım eylemler nedeniyle Avrupa ve Amerika rekabet otoriteleri tarafından inceleme yürütülmüş, idari para cezaları verilmiştir.

320 Bu dosya çerçevesinde Microsoft Türkiye'den talep edilen bilgilere cevaben gönderilen yazılarda ise 3+ projesi de dâhil olmak üzere hâlihazırda Microsoft'un, işletim sistemi ve Office ürünleri ve her biri için kiralama haklarını distribütörlerine ayrı ayrı temin ettiği, distribütörler ve müşterilerinin her bir ürünü tek başına veya istedikleri miktarlarda satın alabilecekleri, 3+ projesi kapsamındaki ürünlerin fiyatlarının belirli olduğu, Microsoft'un, işletim sistemi ve Office ürünlerinin birlikte alınması halinde ayrıca bir indirim veya ürünlerin ayrı ayrı fiyatlarının toplamından daha düşük bir paket fiyatı vermediği ve uygulamadığı, ayrıca Microsoft'un, distribütörlerini, işletim sistemi ve Office ürünlerini birlikte satmaları karşılığında ödüllendirmediği ifadelerine yer verilmektedir. Bununla birlikte, 3+ projesinin uygulayıcılarından olan AİKO veya Microsoft'un herhangi bir rakibi tarafından ürünlerin birlikte satıldığına ilişkin bir şikâyet Kurumumuza iletilmemiştir. Aksine AİKO'dan elde edilen belgelerde, 3+ Projesi kapsamında Microsoft işletim sistemi ile Office uygulamalarının birlikte alınmasının zorunlu olmadığı, her iki ürünün internet kafe işletmecileri tarafından ayrı ayrı satın alınabileceği ifade edilmiştir. Bu bilgiler

11-43/933-300

330 ışığında, iddia konusuna yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

Söz konusu başvuruda yer alan ve 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilecek bir diğer iddia ise, "piyasada (.....TİCARİ SIR.....) ABD Doları fiyatla satılan Microsoft işletim sistemi lisanslarının satıcılar tarafından çoğunlukla (.....TİCARİ SIR.....) ABD Doları fiyatla satıldığı, bu kapsamda piyasada mevcut satıcılar arasında uyumlu eylem olabileceği" iddiasıdır. Bu iddia bakımından yapılan araştırmada ise, Microsoft Türkiye'nin farklı özelliklere sahip farklı türlerde işletim sistemlerinin bulunduğu, her birinin Microsoft tarafından farklı fiyatlarda pazarlandığı, Microsoft işletim sistemlerini satan diğer satıcıların fiyatları arasında da farklılıklar bulunduğu, söz konusu fiyatların (KDV dahil edilmemiş haliyle) genel olarak (.....TİCARİ SIR.....) ile (.....TİCARİ SIR.....) ABD Doları arasında değiştiği tespit edilmiştir. Bu çerçevede, söz konusu iddiaya yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

340

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.